

हनुमान चालीसा गोस्वामी तुलसीदास

Hanumāna cālīsā*Gosvāmī Tulasīdāsa***Doha 1:**

श्रीगुरु चरन सरोज रज निज मनु मुकुरु सुधारि।

बरनउँ रघुबर बिमल जसु जो दायकु फल चारि॥

*śrīguru carana saroja raja nija manu mukuru sudhāri|**baranaum raghuvara vimala jasu jo dāyaku phala cāri||*

śrī = štěstí, hojnost, bohatství, bohyně Lakšmí, označení velkého mistra; *guru* = učitel, mistr, kdo odstraňuje nevědomost, velký; *carana* /*carana*/ = noha, pohyb, vedení dokola, dobré chování; *saras* = rybník, jezero, voda; *saroja* = zrozený ve vodě, lotos; *raja* /*rajas*/ = prach, pyl, sperma, menstruační krev, *guna* či kvalita *rajas*; *nija* = vlastní, vrozený; *nijyate* = být umyt, očištěn; *manu* = mysl, myšlení, člověk, mudrc; *mukuru* = zrcadlo, květ, poupě; *mukurāyate* = podobat se poupěti, stát se zrcadlem; *sudhā* = nektar, nápoj bohů; *ari* = oddaný, věřící člověk; *su* = dobrý; *dhāri* = držící, nesoucí; *sudhāri* = čistit, dobře udržovaný, zajištěný; *barana* /*varana*/ = projev, volba, promítnutí, výběr, posvátný text recitovaný dle výběru kněžího; *bharana* = podpora, výživa, nesoucí, přinášející, udržující; *raghu* = světlý, světelný, rod Raghu, z něhož pochází Ráma; *vara* = požehnání, ten nejlepší; *raghubara* /*raghuvara*/ = nejlepší z rodu Raghu čili Ráma; *bimala* /*vimala*/ = čistý, bez poskvrny, jasný, zářivý; *mala* = nečistota; *jasu* = útočiště; *jasati* = osvobodit; *jasuri* = hromoklín; *yasu* = sláva; *jo* = kdo, jenž; *dāyaka* = kdo naděluje, dávající; *phala* = plod, důsledek, ovoce, ovoce nabízené jako dar božstvu; *cāra* = čtyři; *phala cāri* = čtveřice plodů; *cāri* /*cārin*/ = dělající, pohybuující se, směřující

Prachem z lotosových nohou božského guru čistím zrcadlo své mysli.**Opěvuji útočiště u nejlepšího z rodu Raghu, jenž je bez poskvrny a obdarovává čtveřicí plodů.***Saroja* (*saras* = voda, rybník, jezero; *ja* /*jāyate*/ = zrodit se) znamená zrozený ve vodě.*Raja* (*ra* = oheň, světlo; *ja* /*jāyate*/ = zrodit se) označuje to, co pochází z ohně (z ohně Šivy, z plodivé síly Šivy).*Guna rajas* je jedna ze tří kvalit (*guna*), kterými jsou *sattva*, *rajas* a *tamas*. *Sattva* značí čistotu, pravost, pravdivost, *rajas* nečistotu, aktivitu, vášeň a *tamas* temnotu, netečnost, nevědomost.Prach z lotosových nohou mistra použitý na zrcadle /*mukula*/ má v sobě potenciál pylových zrněk uvnitř květu /*mukula*/, ze kterých vzniká plod. Prach na lotosových nohou v sobě nese cestu, kterou prošel mistr a kterou má před sebou žák.Výrazy *jasu* či *yasu* dávají možné významy buď “vybírám si útočiště” či “opěvuji nádheru”. *Jasu* /*jasati*/ může znamenat “aby byl osvobozen” nebo se vztahuje k pojmu *jasuri* = hromoklín (*jas* = osvobodit; *uri* = slib, souhlas). Zářící hromoklín symbolizuje zářící páteř, světelný sloup, který očišťuje a přináší naplnění.Čtveřice plodů odpovídá čtyřem hlavním záměrům či cílům lidského života zvaným *puruṣārtha* či *catuṣṭaya*, jimiž jsou spravedlnost *dharma*, hmotné bohatství *artha*, smyslové potěšení *kāma* a osvobození *mokṣa*.

Doha 2:

बुद्धिहीन तनु जानिके सुमिरौं पवन-कुमार।

बल बुधि बिद्या देहु मोहिं हरहु कलेस बिकार॥

buddhihīna tanu jānike sumiraum̐ pavana-kumāra|

bala budhi vidyā dehu mohim̐ harahu kaleśa vikāra||

buddhi = intelekt, intelligence; *hīna* = prostý, bez; *buddhihīna* = prostý intelligence; *tanu* = tělo, osoba, forma; *jānika* /*jānaka*/ = kdo má poznání, znalec; *sumirau* = vzpomínat, připomínat /*smara*/; *pavana* = vítr, bůh větru Váju; *kumāra* = syn; *pavana-kumāra* = syn boha větru, Hanumán; *bala* = síla; *budhi* = pochopení; *vidyā* /*vidyā*/ = vědění, poznání; *dehu* = udělit; *mohi* = mně; *harahu* = odstranit; *kalesa* /*kaleśa*, *kleśa*/ = trápení, neduh, nečistota mysli; *bikāra* /*vikāra*/ = nedokonalost, vada, nemoc

Věda, že tělo je bez intelligence, připomínám si syna Větru, Hanumána.

Kéž mi dá sílu, pochopení a poznání a odstraní nemoci těla i mysli.

Síla bez intelligence dělá z člověka tupý nástroj v rukou druhých, a intelligence bez síly nedovoluje uskutečnit naše sny. Poznání bez intelligence nám brání být ve světě a intelligence bez poznání z člověka dělá krátkozrakou žábu ve studni.

Hanumán (*hanu* = brada; *mána* = poznamenán) znamená mimo jiné ten, kdo byl sražen na bradu, což odkazuje na situaci, kdy Hanumán jako malé dítě skákal od jednoho objektu k druhému (vlastnost nevychované mysli) a vyskočil tak i ke Slunci, které považoval za sladký plod. Boží ho srazili na zem a jeho mysl tím byla přivedena k pokoře. Jeho otec, bůh větru Váju, však přestane vykonávat svou práci a zastaví se, čímž ustane veškerý pohyb a bohové, aby si ho usmířili a svět mohl pokračovat, obdarují Hanumána mimořádnými schopnostmi. Hanumán je symbolem čisté a mocné mysli, která vstoupí do služeb Rámy. Hanumán je zcela oddaný Rámovi, představuje tedy *bhakti*, cestu oddanosti. Dále Hanumán symbolizuje dech (syn Větru), s jehož pomocí se překonají všechny překážky (nemoci a neduhy, nepřátelé, tužby atd.).

S pomocí Hanumána je osvobozena Sítá představující životní sílu, vitalitu či sílu kundaliní ze zajetí tužeb *ega*, jehož symbolem je démon Rávana. Rávana má deset hlav představujících deset funkcí *ega*, tedy pět poznávacích funkcí (*jñānendriya* - zrak, sluch, hmat, čich a chuť) a pět orgánů činnosti (*karmendriya* – řeč, ruce, nohy, vylučování, reprodukce). Nad tím pak stojí mysl *manas*, intelekt *buddhi* a pocit *ega* *ahaṅkāra*. Rávana je velmi silný a schopný, ale své schopnosti dal do služeb *ega*. Hanumán pomůže Rávanu porazit a Sítá se může vrátit do příbytku ducha, příbytku Rámy, jenž představuje nejvyšší Já, *ātman*, čiré Vědomí.

Pojem *pañcakleśa* označuje pět jedů, nečistot mysli, které jsou překážkami na duchovní cestě a vedou k nezdravým činům. Jsou to nevědomost *avidyā*, připoutanost k *egu* *asmitā*, lpění a touha *rāga*, odpor *dveṣa* a strach ze smrti neboli lpění na životě *abhiniveśa*.

Chaupāī 1:

जय हनुमान ज्ञान गुन सागर।

जय कपीस तिहुँ लोक उजागर॥१॥

jaya hanumāna jñāna guṇa sāgara

jaya kapīśa tihum̐ loka ujāgara ||1||

jaya = vítězství; *hanumāna* = Hanumán; *jñāna* = poznání; *guṇa* = kvalita, vlastnost, ctnost /třemi základními kvalitami ve světě jsou čistota *sattva*, neklid *radžas* a temnota *tamas*/; *sāgara* = oceán; *kapi* = opice; *īśa* = pán, bůh; *kapīśa* /*kapīśa*/ = pán opic, nápoj štěstí, Hanumán; *tihu* = tři; *loka* = svět; *tihum̐ loka* = tři světy; *ujāgara* = kdo ozařuje, osvětluje

Vítězství Hanumánovi, oceánu poznání a kvalit.

Vítězství pánu opic, který ozařuje tři světy.

Hanumán je označován jako *kapīśa*. Podle jednoho způsobu překladu by to znamenalo pán opic (*kapi* = opice; *īśa* = pán), přičemž ale ve skutečnosti nešlo o opici, ale *vānara*, lesní bytosti podobné člověku, *vānara* (*vā* = podobný; *nara* = člověk). Podle jiného překladu to znamená toho, kdo je obdařen nápojem štěstí (*ka* = štěstí; *pī* /*pīyate*/ = pít; *īśa* = pán).

Tři světy *tihum̐ loka* jsou tři světy stvořené na počátku světa ze zvuku *óm*. Jde o zemi *bhū*, atmosféru *bhuva* a nebe *sva*, nebo též fyzické tělo, tělo éterické a duchovní. Také však tyto tři světy poukazují na tři stavy, bdění, snění a hluboký spánek, a to, co je spojuje, je stav *turīya*, který těmito světy či stavy prostupuje.

Chaupāī 2:

राम दूत अतुलित बल धामा।

अंजनि-पुत्र पवनसुत नामा॥२॥

rāma dūta atulita bala dhāmā

aṃjani-putra pavanasuta nāmā ||2||

Rāma = Ráma; *dūta* = posel; *tulita* = rovný, srovnatelný; *atulita* = nesrovnatelný; *bala* = síla; *dhāmā* = příbytek, svatyně, nejvyšší příbytek boha Šivy; *dhāmā* = jedna z dvanácti kvalit /*guṇa*/, spojených s druhou čakrou svádhištánou a představovaných ženskými božstvy; *aṃjanā* /*añjanā*/ = Aňdžaná, matka Hanumána, oheň; *putra* = syn; *pavana* = vítr, bůh větru Váju; *suta* = syn; *nāmā* /*nāma*/ = jméno, označení, pojmenovaný, jméno Rámy

Je poslem Rámy, příbytkem s ničím nesrovnatelné síly (Šivy).

Je synem Aňdžany, synem Větru i samotným Rámou.

Ráma označuje toho, kdo je vnitřním světlem (*ra* = světlo, Slunce; *ma* = uvnitř), božskou jiskrou. Je též nazýván sluneční král.

Hanumán je poslem Rámy, tím, kdo přichází před Rámou, a je elixírem štěstí *kapīśa*.

Aňjanā, matka Hanumána, byla manželkou lesního krále Késariho. Do její dělohy bylo bohem Váju (*vāyu* = vítr, vzduch, vnitřní vítr v těle) vloženo dítě Šivy a Párvatí. Proto je Hanumán synem boha Váju i boha Šivy.

Námá je další jméno Rámy. Může znamenat „pojmenovaný“, neboť Hanumán neustále opakoval jeho jméno Ráma, až jím byl celý prostoupen. Ale jinak se odvozuje od slov *na* = ne a *aham* = já (ego).

Chaupāī 3:

महाबीर बिक्रम बजरंगी।

कुमति निवार सुमति के संगी॥३॥

mahāvīra vikrama bajaraṁgī

kumati nivāra sumati ke saṁgī ||3||

mahā = velký; *bīra* /*vīra*/ = vítězný hrdina; *krama* = krok; *bikrama* = překonání, překročení, hrdinství; *bajara* /*vajra*/ = diamant, klenot, hromoklín *vadžra*, božská zbraň; *aṁga* = část těla, končetina; *vajrāṁgī* = tělo jako hromoklín, pevné, upevněné; *bajaraṁgī* = Hanumán; *mati* = představa, chápání; *ku* = špatný; *kumati* = špatný úsudek; *nivāra* = odstranit; *su* = dobrý; *sumati* = správný úsudek; *ke* = od; *saṁga* = společnost, spojení

Velký hrdina, který s tělem jako vajra vše překoná.

Špatného chápání zbavuje a s dobrým spojuje.

Vīra znamená vítězný hrdina. *Mahāvīra* znamená velký hrdina, který spojuje čtyři druhy hrdinství, kde hrdina válečník je *rāma* (*ram* = válčit), hrdina, který žije v souladu se svým pochopením, poznáním je *jñāna*, hrdina plný soucitu je *daya* a hrdina, který obdařuje, je *dāna*.

Podobné slovo *vīrya* znamená energii a též tvořivý potenciál na spodku páteře. Tajemstvím ukotvenosti či upevněnosti je *vajrāṁgī*, kde *vajra* označuje vyzvednutí energie po páteři vzhůru.

Špatné představy a mylné chápání jsou velkou překážkou a s pomocí Hanumána (pravého dechu) lze odstranit veškerou nevědomost.

Chaupāī 4:

कंचन बरन बिराज सुबेसा।

कानन कुंडल कुंचित केसा॥४॥

kaṁcana barana virāja subesā

kānana kuṇḍala kuṁcita keśā ||4||

kaṁcana /*kāṁcana*/ = zlatý; *barana* /*varaṇa*/ = projev, výběr, ozdoba, most, recitovaný text; *virāja* /*virāja*/ = prvotní kosmická bytost stvořená Stvořitelem Brahmou, zářící; *subesā* = dobrý vstup, pravá brána, oděv; *besa* /*vesa*/ = vstup, brána; *veṣa* = oděv; *veśa* = vstup, brána, přebývání; *suveṣa* = dobře oblečený; *ka* = šťastný; *anana* = dech; *kānana* = ucho, háj, pravý dech; *kuṇḍala* /*kuṇḍala*/ = ozdoby uší ve tvaru kruhu, velké náušnice; *kuṁcita* /*kuṁcita*/ = zahnutý, zakroucený, zapletený, ohnuté ruce a nohy při tanci; *keśā* = dlouhé vlasy; *keśa* = vlasy, dlouhé vlasy Šivy, pomocník Šivy; *ka* = štěstí; *īśa* = pán, bůh; *keśa* (*ka* + *īśa*) = pán štěstí

Má zlatou barvu a zářivý oděv,

velké náušnice v uších a dlouhé vlnité vlasy.

Keśā /*keśa*/ jsou dlouhé vlasy odkazující na vlasy Šivy, ale také to znamená pán štěstí, Šiva.

Chaupāī 5:

हाथ बज्र और ध्वजा बिराजै।

काँधे मूँज जनेऊ साजै॥५॥

hātha vajra aura dhvajā virājai

kāṁdhe mūṁja janeū sājai ||5||

hatha = síla; *hatha /hasta/* = ruka; *bajra /vajra/* = diamant, klenot, hromoklín *vadžra*, božská zbraň; *aura* = a, více, jiný; *dhvajā* = vlajka; *dhvajati* = jít; *dhvaja* = reprodukční orgán; *birāja /virāja/* = prvotní kosmická bytost; *virājati* = ozařovat, kralovat; *kāṁdha* = silný nálev, čaj, vroucí voda, mrak, rameno; *mumja* = druh trávy; *janeū* = posvátné vlákno, symbol božství; *sāja* = přirozenost, uctívání; *sajati* = držet, upevnit, být připoután, být zaměstnán, zajít

**Září na bojové vlajce se zbraní vajra v ruce
a s posvátnou šňůrou z trávy mumja přes rameno.**

Kāṁdha /kaṁ = voda; *dhā* = umístit, dát, upevnit, udržovat, držet, kdo zadržuje, drží/ může být též pozměněné *skandha* = rameno.

Mumja je druh trávy podobné rákosu, z jejíchž vláken se vyrábělo posvátná šňůra předávaná bráhmanovi, který se přiblížil božství tím, že dosáhl stavu *brahmacarya*. *Brahmacarya* je překládáno jako celibát, ale v původním významu slova uchování životní síly k dosažení *brahman*. Jde o stav, kdy hledající neztrácí energii ve formě pohlavní tekutiny skrze pohlavní život, ale uchovává si životní sílu a násobí ji pro následnou transformaci. Tráva *mumja* je též symbolem odolnosti a houževnatosti, neboť tráva roste v nehostinných podmínkách, a nálev z této trávy byl údajně součástí božského nektaru *soma*.

Chaupāī 6:

संकर सुवन केसरीनंदन।

तेज प्रताप महा जग बंदन॥६॥

saṁkara suvana kesarīnaṁdana

teja pratāpa mahā jaga vaṁdana ||6||

saṁkara /saṅkara/ = Šankara, Pán Šiva, nadějeplný, přinášející dosažení, dárce; *śaṅ* = dát, *san* = milovat, uctívat, získat; *suvana* = světlo, paprsek světla, Slunce, Měsíc, zdroj; *kesari* = lesní král Késarí, otec Hanumána; *kesarī* = lev; *keśarī* = šafránová barva; *nanda* = syn, radost; *naṁdana* = potěšení, radost, svatyně; *teja* = světlo, paprsek světla, teplo, oheň jako jeden z pěti prvků, pohlavní tekutina; *pratāpa* = (mimořádná) moc, udatnost, zdatnost; *mahā* = velký; *jaga /jagat/* = vesmír, svět, lidstvo, základ; *jaga /jaganu/* = oheň; *vaṁdana /vandana/* = uctívání, úcta, poslušnost

**Jako Šiva dávající naději je syn krále Késarí, Hanumán,
jehož světlo a síla získaly úctu celého světa.**

Šankara jako ten, kdo dává naději, je jiné jméno pro boha Šivu.

Chaupāī 7:

बिद्यावान गुनी अति चातुर।

राम काज करिबे को आतुर॥७॥

vidyāvāna gunī ati cātura

rāma kāja karibe ko ātura ||7||

bidyā /*vidyā*/ = vědění, učení; *vana* = přibýtek; *vāna* = zvuk, přebývání v ústraní; *bidyāvana* /*vidyāvana*/ = znalec; *guna* = vlastnost, kvalita; *gunī* = mající kvality, zásluhy; *ati* = mnoho; *catura* = chytrý; *cātura* = chytrý, viditelný, vládnoucí, malý kruhový polštářek; *rāma* = král Ráma; *kāja* = práce, úkol, skutek, jež třeba dokončit; *kariba* /*karitva*/ = připraven vykonat; *ko* = k; *atura* = horlivě toužící, nemocný, trpící

**Znalec učení vládnoucí mnoha kvalitami,
horlivě touží vykonat práci pro Rámu.**

Práce pro Rámu znamená též práce na vyvolání vnitřního světla.

Chaupāī 8:

प्रभु चरित्र सुनिबे को रसिया।

राम लखन सीता मन बसिया॥८॥

prabhu caritra sunibe ko rasiyā

rāma lakhana sītā mana basiyā ||8||

prabhu = pán, rtuť, zvuk, schopný, mocný; *caritra* = příběh, historie, chování, vedení; *sunibe* /*suniba*/ = slyšet, naslouchat; *ko* = k; *rasa* = nektar, med', láska, požitek; *rasiyā* = mít potěšení, požitek, nektar; *rāma* = král Ráma; *lakhana* /*lakṣmaṇa*/ = Lakšmana, bratr Rámy, mající znamení, označení, s dobrým znamením, šťastlivý, indický jeřáb; *lakṣman* = znamení, značka, dobré znamení; *lakṣate* = vnímat, pozorovat; *sītā* = Síta, manželka Rámy, brázda, vráska; *mana* /*manas*/ = mysl; *basiyā* = být ovlivněn, podmaněn, *vasati* = přebývat, žít; *vasiyā* = bohatší, lepší

**S láskou vyslechl příběh Rámy
a Ráma, Lakšmana a Síta přebývají v jeho mysl.**

Ráma představuje Zdroj, Vědomí, Světlo, vnitřní světlo.

Lakšmana (*lakṣmaṇa* /*lakṣman+na*/ = kdo má znamení; /*lakṣ+man+na*/ = kdo má vnímající mysl, *lakṣ*, *lakṣate* = vnímat, *manas* = mysl) představuje vnímající mysl, projevené vědomí. Bratr Rámy, Lakšmana, podlehl bratru démona Ravany, Indradžítovi (*indriya* = smysly, *jita* = kdo přemohl, přemožitel smyslů). Indradžit měl velkou sílu, neboť prováděl odříkání *tapas* a zcela ovládl své smysly, ale protože to dělal jen pro vlastní prospěch, stojí na straně démona. Lakšmana představuje projevené Vědomí a Indradžit špatné tendence mysli.

Lakšmana („s dobrými vlastnostmi“) a Ráma („vnitřní světlo“, „Zdroj“) mohou představovat to, co se označuje jako *saguṇa* a *nirguṇa*. *Saguṇa brahman* představuje projeveného boha, boha v konkrétní formě (*saguṇa* = s dobrými vlastnostmi, *brahman* = bůh, Absolutno), zatímco *nirguṇa brahman* (*nirguṇa* = bez vlastností) představuje všeprostupující Absolutno, Boha jako nejvyšší princip, jenž je nepopsatelný.

Sítá představuje životní sílu. Sítá (*sītā* = vráska, brázda) byla počata ze země, z brázdy, když její otec Džanaka oral pole, a je považována za vtělení bohyně Lakšmí. Sítá, která byla unesena na Srí Lanku představuje životní sílu, která byla zajata démonem (touhou po sexuálním životě a po plození) a je třeba ji osvobodit a vrátit do příbytku Rámy.

Chaupāt 9:

सूक्ष्म रूप धरि सियहिं दिखावा।

बिकट रूप धरि लंक जरावा॥९॥

sūkṣma rūpa dhari siyahim dikhāvā |

vikāṭa rūpa dhari laṃka jarāvā ||9||

sūkṣma = malý, nepatrný; *rūpa* = forma, tvar, tělo; *dhari* = držet, vzít; *siya* = Sítá; *dikhāvā* = ukazování, předvádění; *bikaṭa /vikata/* = ohromný; *laṃka* = ostrov Srí Lanka; *jarāvā* = zapálení

**V malé formě ses zjevil před Sítou,
ve velké formě jsi zapálil Srí Lanku.**

Srí Lanka je ostrov, sídlo démona Ravany, jenž symbolizuje ego. Lanka je tedy příbytek či pevnost ega (laṃka = vyvýšené místo, pevnost), která musí být zničena, aby mohl zvítězit Ráma. Je to symbol konstrukcí, které vytvářejí iluzi.

Chaupāt 10:

भीम रूप धरि असुर संहारे।

रामचंद्र के काज सँवारे॥१०॥

bhīma rūpa dhari asura saṃhāre|

rāmacaṃdra ke kāja saṃvāre ||10||

bhīma = hrozivý; *rūpa* = forma, tvar, tělo; *dhari* = držet, vzít; *asura* = démon; *saṃhāra* = zničení, zánik; *rāma* = radost; *caṃdra* = Měsíc; *rāmacaṃdra* = jiné jméno Rámy; *ke* = od; *kāja* = práce, úkol, skutek, jež třeba dokončit; *saṃvāra* = poskytnutí

**V hrozivé podobě jsi zničil démona,
a dokonal tak práci pro Rámu.**

Chaupāt 11:

लाय सजीवन लखन जियाये।

श्रीरघुबीर हरषि उर लाये॥११॥

lāya sajīvana lakhana jiyāye|

śrīraghuvīra haraṣi ura lāye ||11||

lāya = uvést do pohybu, vrhnout se, přinést; *lāja* = semínko; *sajīva* = živý, mající život, mající napnutou tětivu; *sajīvana* = bylina, která dokáže přivést k životu; *lakhana* = Lakšmana; *jiyā* = tětiva luku; *jiyāya* = oživení, přivedení k životu; *śrī* = štěstí, hojnost, bohyně Lakšmí, označení velkého mistra; *raghu* = světlý, světelný, starý rod, z něhož pochází Ráma; *raghubīra /raghuvīra/* = hrdina rodu Raghu, Ráma, světelný hrdina; *harṣi* = radost; *haras* = plamen, oheň, uchopení, nápoj; *ura* = hrud', prsa, srdce; *lāya* = vzít, obejmout, uvést do pohybu, vrhnout se, přinést

**Přinesl jsi bylinu, jež oživuje Lakšmanu,
a božský Ráma radostně objal (Tvoji) hrud'.**

Jde o symbol spojení oddaného (Hanumán) a boha (Ráma). *Raghuvīra* jako označení pro Rámu doslova znamená hrdina světla. Ráma je též označován jako sluneční král.

Výraz *lāya sajīvana* by mohl znamenat též semínko života, nesmrtelné semínko, jehož probuzení přináší otevření srdce. Lakšmana jako projevené vědomí tak získává zpět svoji sílu.

Chaupāī 12:

रघुपति कीन्ही बहुत बड़ाई।

तुम मम प्रिय भरतहि सम भाई ॥१२॥

raghupati kīnhī bahuta vadāī (varāī)|

tu ma mama priya bharatahi sama bhāī ||12||

raghu = světlý, světelný, starý rod, z něhož pochází Ráma; *pati* = pán, mistr; *raghupati* = pán z rodu Raghu, pán světla, Ráma; *raghu* = světlý, světelný; *kīnhī* = učinit; *kīnhī* či *kīrti* = palác, velebení; *kīrtayati* = recitovat, zvolat, modlit se; *bahuta* = mnoho, mnohost; *vadāī* = chvála, vyzvihnutí; *badati /vadati/* = říkat; *tuma* = ty; *mama* = mně; *priya* = drahý, milovaný; *bharata* = Bharata, bratr Rámy, oddaný služebník; *bharati* = nést, snášet, držet; *bharate* = ctít, chovat v srdci; *hi* = opravdu; *sama* = stejný jako; *bhāī* = bratr

Ráma vyjádřil velké uznání:

„Jsi mi drahý stejně jako bratr Bharata.“

Bharata (*bhā* = světlo; *rata* = oddaný, milující) nebo též „ten, kdo nese“ (*bharati* = nést, snášet, držet) je mladší bratr Rámy, který měl na trůn nastoupit, když na přání Bharatovy matky byl Ráma poslán do vyhnanství. Bharata byl však Rámovi zcela oddán, a proto si království nepřivlastnil, ale řídil ho ve jménu Rámy (položil Rámovy sandály na trůn). Bharata je symbolem čisté oddanosti, která vše snáší s oddaností. Má sídlo „nahore“, odkud byla Síta unesena „dolů“ na Lanku.

Chaupāī 13:

सहस बदन तुम्हरो जस गावैं।

अस कहि श्रीपति कंठ लगावैं ॥१३॥

sahasa vadana tumharo jasa gāvaiṃ|

asa kahi śrīpati kaṁṭha lagāvaiṃ ||13||

sahasa = tisíc; *sahasra* = radostný; *sahas* = Šeša, tisícíhlavý had boha Višnu, představuje čas; *badana /vadana/* = podoba, bytí, bytost; *tum* = ty; *hara* = jméno Šivy; *tumharo* = Ty; *jasa /jasati/* = osvobodit, jít; *jasa /yaśas/* = úspěch, sláva; *gāvai /gavate/* = znít, zpívat, jít; *asa* = tak; *kahi* = říká; *śrī* = bohyně Śrī, Lakšmí, Síta; *pati* = pán; *śrīpati* = pán Síta, Ráma; *kaṁṭha* = krk, hrdlo, višuddha čakra; *lagāvai /lagayati/* = setkat se, dotýkat se, držet se

**„Máš tisíc podob a zpívá se o Tvé slávě“,
tak pravil Ráma a objal Hanumána.**

Šrípati znamená pán bohyně Šrí (Lakšmí), tedy pán hojnosti, též pán Sítý, a tedy i pán nad životní silou.

Chaupāī 14:

सनकादिक ब्रह्मादि मुनीसा।

नारद सारद सहित अहीसा॥१४॥

sanakādika brahmādi munīsā|

nārada śārada sahita ahīsā ||14||

sanaka = mudrc Sanaka; *adika* = víc, další; *brahmā* = bůh Brahmá /z trojice Brahmá Stvořitel, Višnu Udržovatel a Šiva Ničitel/; *adi* = další; *ādi* = první, začátek; *muni* = mudrc /kdo udržuje klid mysli, ticho, klid neboli *mauna*/; *īsa* /*īśa*/ = pán, bůh; *munīsa* = nejlepší z mudrců; *nārada* = Nárada, božský hudebník a vypravěč; *śārada* /*śārada*/ = Śárada, bohyně Sarasvatí; *sahita* = včetně; *ahīsā* /*ahīśā*/ = Ādišéša, božský had boha Višnu

**Sanaka a další, Brahmá a další, nejlepší z mudrců,
Nárada, Śárada i had Ādišéša,**

Sanaka a další odkazuje na čtyři bratry rodu Kumára, mudrce, kteří se zrodili přímo z Brahmy, a kteří představují čtyři hlavní vědy. Brahmá a další představuje Stvořitele Brahm, Udržovatele Višnu a Ničitele Šivu. Nárada je božský mudrc, putující hudebník a vypravěč příběhů, který je zcela oddaný bohu Višnu. Śárada je jiné jméno pro bohyni Sarasvatí, bohyni řeči, učení a všech umění. Ādišéša (*ādi* = počátek, prvotní; *śeṣa* = zbytek, co zůstává) je had, na němž odpočívá Višnu, je symbolem toho, co přetrvává, základem, na němž spočívá Višnu. Je zobrazován s tisíci hlavami.

Chaupāī 15:

जम कुबेर दिगपाल जहाँ ते।

कबि कोबिद कहि सके कहाँ ते॥१५॥

yama kubera digapāla jahāñ te|

kavi kovida kahi sake kahāñ te ||15||

jama /*yama*/ = Jama, bůh času, smrti; *kubera* = Kubéra, bůh hojnosti, bohatství; *diga* = směr; *pāla* = strážce; *digapāla* /*dikpāla*/ = strážce směru; *jahā te* /*yatra-yatah*/ = odkud; *kabi* /*kavi*/ = básník, filosof; *kobida* /*kovida*/ = učenec; *kahi* = říci; *sake* = může; *kahā te* /*tatra-tath*/ = odkud

**Jama, Kubéra, strážci směrů, odkud jsou ti všichni,
pak básníci či učenci mohou říci, odkud (jsi Ty).**

Strážci osmi směrů neboli *aṣṭa dikpāla*, tedy V, JV, J, JZ, Z, SZ, S, SV, jsou po řadě Indra, Agni, Jama, Nirrti, Varuna, Váju, Kubéra a Íšana. K nim se někdy přidávají ještě směr nahoru a dolů neboli zenit (Brahmá) a nadir (Višnu), pak jde o strážce deseti směrů neboli *daśa dikpāla*. Hanumán představuje projev veškerého poznání - poznání čtyř véd (čtyři Kumárové), stvoření (Brahmá), moudrosti a klidu mysli (*muni*), odevzdání a lásky (Nárada), jasné komunikace (Śárada čili Sarasvatí), všudypřítomnosti (boha Višnu symbolizovaného hadem Ādišéšou), smrti (Jama), hojnosti (Kubéra) a všech směrů.

Chaupāī 16:

तुम उपकार सुग्रीवहिं कीन्ह।

राम मिलाय राज पद दीन्हा॥१६॥

tuma upakāra sugrīvahim kīnhā

rāma milāya rāja pada dīnhā ||16||

tuma = ty; *upakāra* = pomoc; *su* = správný, dobrý, šťastný; *grīvā* = týl, krk; *sugrīva* = Sugriva, král opic, pěkný krk; *kīnhā* = poskytl; *rāma* = Ráma; *milati* = setkat; *milāya* = zařídít setkání; *rāja* = král; *pada* = pozice; *rājapada* = království; *dīnhā* = dal

Poskytl jsi pomoc Sugrívovi

k setkání s Rámou, jenž mu předal království.

Sugriva (*su* = správný, dobrý, šťastný; *grīvā* = krk, šíje) byl král vanarů, kterého jeho bratr Vali připravil o království. Ráma slíbil pomoc Sugrívovi a do boje mezi Sugrívou a jeho bratrem se zapojil i Hanumán, kdy v nepřehledné šarvátce hodil Sugrívovi kolem krku květinový věnec. Ráma tak bratry rozpoznal, Valiho zabil a Sugriva získal zpět své království. Sugriva pak pomohl Rámovi k osvobození Sítý. Sugriva představuje intuici, která byla přemožena démonem (touhy), ale s pomocí Rámy a Hanumána opět získala vládu.

Chaupāī 17:

तुम्हरो मंत्र बिभीषन माना।

लंकेस्वर भ सब जग जाना॥१७॥

tumharo maṁtra vibhīṣana mānā

laṁkesvara bhae saba jaga jānā ||17||

tum = ty; *hara* = jméno Šivy; *tumhara* = Ty (Šivo); *maṁtra* /*mantra*/ = posvátný védský verš; *bibhīṣana* /*vibhīṣana*/ = Vibhīšana, bratr Rávany, který se postavil na stranu Rámy, hrozivý; *mānā* /*mānati*/ = opakovat, připomínat si, vzpomínat; *laṁkā* = Srí Lanka; *īśvara* = pán; *laṁkesvara* = král Srí Lanky; *bha* = číslo 27; *bhae* /*bhāī*/ = bratr; *saba* = celý, vše; *jaga* /*jagat*/ = vesmír, svět, lidstvo, základ; *jaga* /*jaganu*/ = oheň; *jānā* /*jānāti*/ = poznat

Vibhīšana opakoval Tvoji mantru

a celý svět uznal bratra za krále Srí Lanky.

Mantra znamená „to, co ochraňuje mysl“ (*man* /*manas*/ = mysl; *tra* /*trāyate*/ = ochraňovat, zachraňovat, pomáhat), „to, co pomáhá mysl transcendovat“. (*mananāt trāyate iti mantra* = co mysl zachraňuje, to je mantra). miliónů km. Vzdálenost Země od Slunce je dle novověké vědy 150 miliónů km.

Vibhīšana (*vi* = silný, zvláštní; *bhīṣa* = bát se) znamená „hrozivý“ či „hrůzu způsobující“. Je to bratr Rávany, který se postavil na stranu Rámy. Hanumán předal Vibhīšanovi mantru či radu (*mantraṇā* = rada), aby neustále opakoval jméno Rámy. Je jediný z bratrů, který přežil vypálení Lanky a stal se poté jejím novým králem.

Tři bratři Rávana, Vibhīšana a Kumbhakarna představují tři základní vlastnosti. Rávana představuje ego a *gunu rajas*, Vibhīšana představuje svědomí či rozlišující intelekt, což je hrozba pro ego, a *gunu sattva* a Kumbhakarna (*kumbha* = džbán; *karna* = ucho; *kumbhakarna* = kdo má ucho jako džbán, tj. Je obrovský tělesně, ale těžkopádný) představuje otupělost a *gunu tamas*.

Dechové cvičení zahrnuje 9 dechů při výstupu vzhůru a 6 dechů při sestupu dolů. Ve verších se objevuje symbolicky násobek devíti ($27 = 3 \times 9$) a poté šesti ($12 = 2 \times 6$).

Chaupāī 18:

जुग सहस्र जोजन पर भानू।
लील्यो ताहि मधुर फल जानू॥१८॥
yuga sahastra yojana para bhānū
līlyo tāhi madhura phala jānū ||18||

juga /yuga/ = symbol pro číslo 12, eon, éra, věk; *sahas* = voda, síla, vítězství; *tra* /trāyate/ = ochraňovat, zachraňovat, pomáhat; *sahastra* = to, co pomáhá vodě; *sahastra* /sahasra/ = tisíc; *yojana* /yojana/ = jednotka vzdálenosti, spojení; *para* = za, pro; *bhānū* = Slunce; *līlyo* /līyo od līnā/ = pozřít; *līlā* = božská hra, iluze; *līlyo* /līlāya/ = být ošálen, hrát; *taha* = vrstva, úroveň; *tāhi* = tam; *madhura* = sladký, medový šťáva, nektar; *phala* = plod, důsledek, ovoce, ovoce nabízené jako dar božstvu; *jānū* /jānāti/ = poznat, naučit se

**Dvanáct tisíc jódžan za Sluncem,
Pozřel jsi, považuje ho za sladké ovoce.**

Pro jednotku vzdálenosti *yojana* platí:

yojana = 8000 *dhanus*, luk; *dhanus* = 4 *hasta*, ruka; *hasta* = 24 *aṅgula*, šířka prstu.

Počítáme-li s šířkou prstu 1,6 cm, dostaneme vzdálenost $12 \times 1000 \times 8000 \times 4 \times 24 \times 1,5 \text{ cm} = 147$ miliónů km. Vzdálenost Země od Slunce je dle novověké vědy 150 miliónů km.

Chaupāī 19:

प्रभु मुद्रिका मेलि मुख माहीं।
जलधि लाँघि गये अचरज नाहीं॥१९॥
prabhu mudrikā meli mukha māhīm
jaladhi lāṅghi gaye acaraja nāhīm ||19||

prabhu = pán, Ráma; *mudrikā* = pečeť, pečeťní prsten; *meli* /medhi/ = pilíř, kůl, podpěra; *mukha* ústa, tlama; *māhī* = řeka Máhí, „velká, rozlehlá“; *māhī* = co se týká řeky; *mahi* = nebe a země, vodní proudy; *jaladhi* = voda, oceán; *lāṅghi* /laṅghya/ = co je třeba překonat, přejít, dosáhnout; *gaya* = dům, příbytek, čeho je třeba dosáhnout (kde je vše zlé zničeno); *acaraja* = překvapení, údiv; *nāhī* = ne, žádný

**S pomocí pečetního prstenu Rámy v ústech
není divu, že jsi překročil oceán.**

Pečetní prsten nebo prsten jako ozdoba jazyka zde může být i ve smyslu opakování *ram ram*.

Pečeť jako podpěra v ústech by též mohlo znamenat spojení jazyka s patrem, a tím uzavření okruhu a silný proud energie (prány).

Řeka Máhí je jednou z pěti důležitých řek zmiňovaných ve starých textech. Je symbolem velikosti, rozlehlosti, síly, šíře. Zde může znamenat silný proud, velikost vod, které je těžké překonat, nebo silný proud energie

Chaupāī 20:

दुर्गम काज जगत के जेते।

सुगम अनुग्रह तुम्हरे तेते॥२०॥

durgama kāja jagata ke jete|

sugama anugraha tumhare tete ||20||

durgama = obtížný, nepřekonatelný; *dur* = těžký; *gama* = cesta; *kāja* = práce, úkol, skutek, jež třeba dokončit; *jagata* = svět; *ke* = od; *jete - tete /yatha - tatha/* = jak - tak, jestliže - pak; *sugama* = snadný, dobře dosažitelný; *su* = dobrý; *anugraha* = přízeň, milost, laskavost, *tumhare* = Ty

**Jsou-li úkoly, které klade svět, obtížné,
snadnými se stanou díky Tvé milosti.**

Chaupāī 21:

राम दुआरे तुम रखवारे।

होत न आज्ञा बिनु पैसारे॥२१॥

rāma duāre tuma rakhavāre|

hota na ājñā binu paisāre ||21||

rāma = Ráma; *duāre* = dveře; *tuma* = ty; *rakha* = držet; *vāra* = poklad, nádoba pro božský nápoj; *rakhavāra* = kdo drží, správce, ochránce; *hota /honā/* = stát se, přihodit se; *hota /hotr/* = kdo přináší oběť (ohňovou), kněz; *na* = ne; *ājñā* = povolení, šestá čakra neboli třetí oko; *binu* = bez; *paisāra* = přístup

**Jsi strážce dveří vedoucích k Rámovi,
a bez (Tvého) povolení, není přístup.**

Chaupāī 22:

सब सुख लहै तुम्हारी सरना।

तुम रच्छक काहू को डर ना॥२२॥

saba sukha lahai tumhārī saranā|

tuma racchaka kāhū ko ḍara nā ||22||

saba = celý, vše; *sukha* = štěstí; *lahai* = vzít; *tumhārī* = tvůj; *saranā /saraṇa/* = útočiště; *tuma* = ty; *racchaka /rakṣaka/* = ochránce; *kāhū* = kdo; *ko* = k; *ḍara* = strach, lpění, pupek, lastura; *nā* = ne

**Veškeré štěstí pochází z Tvého útočiště.
Kdo má Tebe za ochránce, k tomu nepřijde lpění ani strach.**

Chaupāī 23:

आपन तेज सम्हारो आपै।

तीनों लोक हाँक तें काँपै॥२३॥

āpana teja samhāro āpai

tīnom loka hāmka teṁ kām̐pai ||23||

āpana = dosažení; *āpana /āpaṇa/* = sám o sobě (já sám, ty sám...); *apāna* = jeden z vnitřních dechů; *teja* = světlo, paprsek světla, teplo, oheň jako jeden z pěti prvků, pohlavní tekutina; *samhāra* = udržení; *āpa* = voda, vodní říše; *āpai* = získat, dosáhnout; *tīno* = tři; *loka* = svět; *hāmka* = řev; *te* = oni; *kām̐pai /kām̐pati/* třást se

**Ty sám dokážeš ovládnout svou životní sílu,
takže Tvůj řev otřese třemi světy.**

Výraz *āpa* odkazuje též na osm synů boha Vasu, mezi něž patří i Agni, Dharma, Sóma.

Chaupāī 24:

भूत पिसाच निकट नहीं आवै।

महाबीर जब नाम सुनावै॥२४॥

bhūta piśāca nikāṭa nahim̐ āvai

mahāvīra jaba nāma sunāvai ||24||

bhūta = zlý duch; *piśāca /piśāca/* = démon; *nikāṭa* = blízko; *nahi* = ne; *āvai /āve/* = přijít, přivést; *mahā* = velký; *bīra /vīra/* = vítězný hrdina; *jaba* = když, kdykoli; *nāma* = jméno /*nāman*/ = voda, esence; *sunāvai* = sdělit, vyslovit

**Zlý duch ani démon se nepřiblíží,
kdykoli vysloveno Tvé jméno, velký hrdino.**

Chaupāī 25:

नासै रोग हरै सब पीरा।

जपत निरंतर हनुमत बीरा॥२५॥

nāsai roga harai saba pīrā

japata niraṁtara hanumata vīrā ||25||

nāsai /naśati/ = ukončit; *roga* = nemoc; *harai /harati/* = odebrat; *saba* = celý, vše; *pīra* = trápení, bolest; *japati* = mumlat, vyslovovat, setrvávat v opakování, opakovat potichu či mentálně; *am̐tara* = přerušení; *niraṁtara* = bez přerušení; *hanumata* = Hanuman, s čelistmi; *vīrāyate* = jednat hrdinsky; *vīrayate* = být mocný, silný, přemoci; *bīra /vīra/* = vítězný hrdina, *vīrā* = hrdinka

**Nemoci odejdou a všechno trápení odpadne,
je-li bez ustání opakováno jméno vítězného hrdiny Hanumána.**

Hanumat znamená „ten, kdo má (silnou) čelist“. Vztahuje se to k příhodě, kdy malý Hanumán vyskočil ke Slunci, ale Indra jej udeřil bleskem (*vajra*), shodil ho k zemi a přitom zasáhl do čelisti. Čelist může symbolizovat řeč, dech, energii. Hanumat je ten, jehož síla je spojena s dechem, zvukem, symbolizuje sílu životní energie. Pojem *vīrā* souvisí s pojmem *vīryā*, energie.

Chaupāī 26:

संकट तैं हनुमान छुड़ावै।

मन क्रम बचन ध्यान जो लावै॥२६॥

saṁkṛta teṁ hanumāna churāvai

mana krama bacana dhyāna jo lāvai ||26||

saṁkṛta = problém, nebezpečí; *te* = oni; *hanumāna* = Hanumán; *churāvai* /*churayati*/ = opustit, vzdát se, zbavit; *mana* = mysl; *krama* = čin; *bacana* /*vacana*/ = slovo; *dhyāna* = meditace; *jo* = kdo, jenž; *lāvai* /*lāvayati*/ = způsobit (odříznutí)

Hanumán zbavuje problémů

a ničí je u toho, kdo rozjímá v mysli, činech i slovech.

Chaupāī 27:

सब पर राम तपस्वी राजा।

तिन के काज सकल तुम साजा॥२७॥

saba para rāma tapasvī rājā

tina ke kāja sakala tuma sājā ||27||

saba = celý, vše; *para* = za, pro; *tapasvī* = asketa, kdo provádí odříkání, kdo trpí; *rājā* /*rājati*/ = kralovat, vládnout, být král; *tina* /*dina*/ = ubožák, trpící; *ke* = od; *kāja* = práce, úkol, skutek, jež třeba dokončit; *sakala* = celý, všechen; *tuma* = ty; *sājā* /*sajati*/ = být zapojen, činný

Králem všech, kdo trpí, je Ráma

a práci každého trpícího děláš Ty.

Zde je možné chápat. Že Ráma je král pro trpící, anebo že Ráma je král asketa, jehož cestou je odříkání.

Ráma představuje Vědomí, jež je pro trpící vzdálené, proto je tu Hanumán, mistr dechu, který k němu dovádí.

Jiný překlad:

Králem všeho je asketa Ráma

a práci každého trpícího děláš Ty.

Chaupāī 28:

और मनोरथ जो को लावै।

सो अमित जीवन फल पावै॥२८॥

aura manoratha jo koi lāvai

soi amita jīvana phala pāvai ||28||

aura = a, více, jiný; *mana* = mysl; *ratha* = vůz, vozidlo; *manoratha* = touha, přání; *jo* = kdo, jenž; *koi* = kdokoli, cokoli; *lāvai* /*lānā*/ = přinést, způsobit; *lāvai* /*lāvayati*/ = způsobit (odříznutí); *soi* = s tím; *amita* = neomezený, nekonečný; *jīvana* = život, živá bytost; *phala* = plod, důsledek, ovoce, ovoce nabízené jako dar božstvu; *pāvai* /*pānā*/ = dosáhnout; *pava* = vítr, vzduch; *pavate* = očistit; *pāvai* /*pāva*/ = očistění

**Navíc ten, kdo přijde s touhou,
dostane plod neomezeného života.**

Chaupāī 29:

चारों जुग परताप तुम्हारा।

है परसिद्ध जगत उजियारा॥२९॥

cārom yuga paratāpa tumhārā

hai parasiddha jagata ujiyārā ||29||

cāra = čtyři; *juga* /yuga/ = eon, éra, věk; *cārom juga* = čtyři věky, *jagy* ; *para* = nejvyšší, mimořádný; *tapas* = askeze, odříkání; *tāpa* = asketa; *paratāpa* /*pratāpa*/ = (mimořádná) moc, síla, udatnost, zdatnost; *tumhārā* = Ty; *hai* = hej, ó; *para* = nejvyšší, mimořádný; *siddha* = dokonalý, znalý nadpřirozených sil, mudrc, který dosáhl naplnění; *parasiddha* /*prasiddha*/ = uctíváný, oslavováný, známý; *jagata* = svět; *ujiyārā* = světlo, osvícený

**Po čtyři věky jsi tu Ty, obdařený mocí a silou,
ó nejvyšší mudrci, siddho, který ozařuješ svět!**

Čtyřmi érami či věky jsou *satya yuga*, *tretā yuga*, *dvāpara yuga* a *kali yuga*. *Satya yuga* či *krta yuga* je věk pravdy, věk činů neboli zlatý věk, kde *dharma* (*dharma* = cesta, zákon) zahrnuje odříkání *tapas*, čistotu *śauca*, soucítění *dayā* a pravdu *satya*. *Tretā yuga* je věk trojic, kde schází čistota *śauca*, a v něm se jako *avatāra* boha Višnu zjevuje Ráma. *Dvāpara yuga* je věk dvojic, kde zbývají kvality soucítění *dayā* a pravda *satya*, a v němž se zjevuje Kršna. *Kali juga* je věk svárů či temný věk (současné období), kde zbývá poslední kvalita pravda *satya*, a na jehož konci se zjeví poslední *avatāra* boha Višnu, Kalki, který nastolí znovu zlatý věk.

Chaupāī 30:

साधु संत के तुम रखवारे।

असुर निकंदन राम दुलारे॥३०॥

sādhu saṁta ke tuma rakhavāre

asura nikaṁdana rāma dulāre ||30||

sādhu = mudrc, světec, dobrý a ctnostný člověk; *saṁta* = světec; *ke* = od; *tuma* = ty; *rakhavāra* = kdo drží, správce, ochránce; *asura* = démon, zlá duše; *kaṁdana* /*kaṇḍana*/ = plevy; *kaṁdu* = neodbytné nutkání, svrbění; *nikaṁdana* = ničitel; *dulāre* = drahý, milovaný

**Jsi ochránce dobrých a svatých
a ničitel zlých, Ty, Rámou milovaný.**

Chaupāī 31:

अष्ट सिद्धि नौ निधि के दाता।

अस बर दीन जानकी माता॥३१॥

aṣṭa siddhi nau nidhi ke dātā

asa vara dīna jānakī mātā ||31||

aṣṭa = osm; *siddhi* = dokonalost, naplnění, nadpřirozená síla; *nau* = devět; *nidhi* = poklad; *ke* = od; *dātā* = dárce; *asa* = jako; *bara* /*vara*/ = požehnání; *dīna* = chudý, trpící, pokorný, mírný; *jānakī* = dcera krále Džanaky, Síta; *mātā* = matka, bohyně, ztělesněná božská energie

**Obdarováváš osmi druhy sil a devíti druhy bohatství,
což je požehnání pro trpící od Síty, vtělení bohyně Lakšmí.**

Osmi silami *siddhi* jsou schopnosti stát se malým, velkým, lehkým, těžkým neboli (po řadě) *aṇima*, *mahima*, *garima*, *laghima* a být schopen prostoupit cokoli, získat cokoli, vládnout nad druhými, ovládat mysl a vůli druhých neboli (po řadě) *prāpti*, *prākāmya*, *īśitva*, *vaśitva*. Devět pokladů *nidhi* či devět družek boha Kubéry, které představují různé aspekty bohatství, jsou *mahāpadma* (velký lotos), materiální zdroje a finance, *padma* (lotos), vědění a moudrost, *śaṅkha* (lastura), mistrovství komunikace, *makara* (napůl ryba napůl člověk), plodnost a tvořivost, *kacchapa* (želva) stabilita, trpělivost a houževnatost, *mukunda* (jméno boha Višnu, rtuť), boží požehnání, láska a soucítění, *kunda* (jasmín, vůně jasmínu), osvícení a poznání, *nīla* (tmavě modrý, drahokam, safír), božská ochrana, překonání překážek, *kharva* (velké množství) materiální bohatství a hojnost ve všech aspektech života.

Požehnání Síty může znamenat požehnání životní síly, která umožní získat neobvyklé schopnosti.

Chaupāī 32:

राम रसायन तुम्हरे पासा।

सदा रहो रघुपति के दासा॥३२॥

rāma rasāyana tumhare pāsā

sadā raho raghupati ke dāsā ||32||

rasa = elixír, šťáva, esence, chuť, rtuť, oběh tekutin v těle, emoce, smyslový zážitek, smyslná láska, semeno, číslo 6; *rasāyana* = elixír, rtuť, oživení, alchymie; *tumhare* = Ty; *pāsā* = hrací kostka, mít štěstí; *sadā* = navždy; *rahā* = zůstávající; *rahati* = nechat, odevzdat; *raghupati* = pán z rodu Raghu, Ráma; *ke* = od; *dāsā* /*dāsati*/ = dát; *dāsā* = služebník, oddaný službě

**Jsi obšťastněn elixírem Rámy
a navždy ses odevzdal do služeb Pána z rodu Raghu.**

Chaupāī 33:

तुम्हरे भजन राम को पावै।

जनम जनम के दुख बिसरावै॥३३॥

tumhare bhajana rāma ko pāvai

janama janama ke dukha visarāvai ||33||

tumhare = Ty; *bhajana* = uctívání, oddaná služba, praktikování; *ko* = k; *pāvai* /*pānā*/ = dosáhnout; *pāvai* /*pavate*/ = očistit; *janama* = zrození, život; *ke* = od; *dukha* = utrpení, neštěstí; *bisarāvai* /*visarati*/ = rozptýlit, rozpustit, nechat zapomenout

**Oddaná služba Tobě očisťuje a přivádí k Rámovi,
rozpouští utrpení opakovaných zrození.**

Chaupāī 34:

अंत काल रघुबर पुर जाई।

जहाँ जन्म हरि-भक्त कहाई ॥३४॥

aṁta kāla raghubara pura jāī

jahāṁ janma hari-bhakta kahāī ||34||

aṁta = konec; *kāla* = čas; *raghubara* /*raghuvara*/ = nejlepší z rodu Raghu čili Ráma; *pura* = město; *jāī* /*ja*/ = jít; *jahā* /*jahāti*/ = únik, zbavení se, opuštění; *janma* = zrození; *hari* = Pán Ráma, Pán Višnu; *bhakta* = kdo je oddán; *kahāī* /*kahana*/ = říci

„Došlo k ukončení času v příbytku Rámy,
k ukončení dalších zrození“, řekl *haribhakta*, oddaný boha Višnu.

Chaupāī 35:

और देवता चित्त न धरई।

हनुमत सेई सर्ब सुख करई ॥३५॥

aura devatā citta na dharaī

hanumata seī sarva sukha karaī ||35||

aura = a, více, jiný; *devatā* = bohové; *citta* = myšlenky; *na* = ne; *dharaī* = držet, podporovat; *seī* /*saivā*/ = sloužit, služba; *sarva* /*sarba*/ = všechno; *sukha* = štěstí; *karaī* = dělat

Nemyslel na jiné bohy,
sloužil Hanumánovi a to ho učinilo šťastným.

Chaupāī 36:

संकट कटै मिटै सब पीरा।

जो सुमिरै हनुमत बलबीरा ॥३६॥

saṁkaṭa kaṭai miṭai saba pīra

jo sumirai hanumata balabīrā ||36||

saṁkaṭa = problém, nebezpečí; *kaṭai* = řezat; *miṭai* = rozptýlit, zmírnit; *saba* = celý, vše; *pīra* = trápení, bolest; *jo* = kdo, jenž; *sumirai* /*smara*/ = vzpomínat, připomínat; *bala* = síla; *bīrā* = vítězný hrdina

Problémy se odstraní a veškeré trápení se rozpustí
u toho, kdo si připomíná mocného Hanumána.

Chaupāī 37:

जै जै जै हनुमान गोसाईं।

कृपा करहु गुरु देव की नाई॥३७॥

jai jai jai hanumāna gosāī

krpā karahu guru deva kī nāī ||37||

jai /jaya/ = vítězství; *go* = kráva; *svāmī* = pán; *gosāī /gosvāmī/* = svatý muž, pán nad kravami; *krpā* = přízeň, milost; *karahu /karoti/* = udělat, udělit; *guru* = učitel, mistr, kdo odstraňuje nevědomost; *deva* = bůh; *gurudeva* = božský guru; *kī* = tak; *nāī* = jako; *nyāya* = způsob; *kī nāī* = prosím ved'

Vítězství Hanumánovi, Pánu nebeské říše!

Kéž (nás) jako božský guru obdaří požehnáním.

Gosvāmī označuje toho, kdo se dostal do nebeské říše Gólóka (dosl. „Svět krav“), kde má svůj příbytek Kršna. Kršna je *avatāra* boha Višnu v éře následující po Rámovi (Ráma představuje období zvané *treta juga* a Kršna *dvāpara yuga*).

Chaupāī 38:

जो सत बार पाठ कर कोई।

छूटहि बंदि महा सुख होई॥३८॥

jo sata bāra pāṭha kara koī

chūṭahi baṇḍi mahā sukha hoī ||38||

jo = kdo; *śata* = sto; *bāra /vāra/* = den; *pāṭha* = linie, cesta; *kara* = dělat; *ko* = to; *koī /kathayati/* = číst, recitovat, předvádět, vyjadřovat; *chūṭahi /cuṭati/* = odříznout; *baṇḍi* = omezení, pouto; *mahā* = velký; *sukha* = štěstí; *hoī /hogaya/* = udělat

Kdo recitoval sto dní za sebou,

odstranil pouta a došel velkého štěstí.

Chaupāī 39:

जो यह पढ़ै हनुमान चलीसा।

होय सिद्धि साखी गौरीसा॥३९॥

jo yaha paṛhai hanumāna calīsā

hoya siddhi sākḥī gaurīsā ||39||

jo = kdo; *yaha* = ten; *paṛhai /paṭhati/* = číst, studovat; *pāṭha* = cesta; *calīsā* = píseň o 40 verších; *hoya* = souhlas, ano; *siddhi* = dokonalost, naplnění, nadpřirozená síla; *sākḥī* = svědek, důkaz; *gaurī* = bohyně Gaurī neboli Párvatí; *īśa* = pán, manžel; *gaurīsā /gaurīśa/* = manžel Párvatí, Šiva

Kdo studuje Hanumán čalísa,

dosáhne naplnění. Šiva je toho svědkem.

Chaupāī 40:

तुलसीदास सदा हरि चेरा।

कीजै नाथ हृदय मंहा डेरा॥४०॥

tulsīdāsa sadā hari cerā

kījai nātha hṛdaya maṁhā derā ||40||

tulsīdāsa = Tulsīdās, autor písne; *sadā* = navždy; *hari* = bůh Višnu, Ráma; *cerā* /*ceru*/ = uctívající; *kī* = tak; *jai* /*jaya*/ = vítězství; *kījai* = prosím učín, necht' se stane; *nātha* = pán, mistr, ochránce; *hṛdaya* = srdce; *maṁhā* /*maṁhate*/ = dát, obdařit, udělit; *maṁhā* /*māhā*/ = v, uvnitř; *derā* = příbytek

Tulsīdās vždy uctíval boha Hari.

Učín prosím, Pane, srdce (svým) příbytkem.

Doha 3:

पवनतनय संकट हरन मंगल मूरति रूप।

राम लखन सीता सहित हृदय बसहु सुर भूप॥

pavanatanaya saṁkaṭa harana maṁgala mūraṭi rūpa

rāma lakhana sītā sahita hṛdaya vasahu sura bhūpa||

pavana = vítr, bůh větru Váju; *tanaya* = syn; *saṁkaṭa* = problém, nebezpečí; *harana* = zloděj, ničitel; *maṁgala* = šťastný, nadějný, naděje plný; *mūraṭi* /*mūrti*/ = tvar, forma, vtělení, projevení, idol, soška; *rūpa* = forma, tělo; *sahita* = spolu; *hṛdaya* = srdce; *vasahu* /*vasati*/ = přebývat; *sura* = božstvo; *bhūpa* = ochránce země, král

Synu boha Větru, ničiteli problémů, Hanumāne ve šťastné formě,

kéž spolu s Rámou, Lakšmanou a Sítou přebýváš v mém srdci, božský ochránče,

मंगल मूरति मारुती नंदन

सकल अमंगल मूल निकंदन

maṁgala mūraṭi māruṭī naṁdana

sakala amaṁgala mūla nikaṁdana

maṁgala = šťastný, naděje plný, nadějný; *mūraṭi* /*mūrti*/ = tvar, forma, vtělení, projevení, idol, soška; *marut* = vítr; *naṁdana* = syn, radost, svatyně; *māruṭī naṁdana* = syn Větru; *sakala* = celý, všechen; *amaṁgala* = neštěstí, špatnost, zlo; *mūla* = zdroj, kořen, původ, počátek; *nikaṁdana* = ničitel (kdo odstraňuje plevy od zrna)

synu boha Větru v nadějeplném vtělení,

ničiteli kořenů veškerého neštěstí.